

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 180 Lei
Pe 6 luni 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Incă o problemă

Sărbătorile naționale și proiectul pentru noul regim al cultelor
de Dr. Alexandru Rusu.

Alegerea noului președinte al Senatului și probabil și alte momente au stâmpărat puțin graba ce se pusese în trecerea cu mare viteză a proiectului pentru noul regim al cultelor și astfel ni-s'a dat răgazul convenit pentru a putea pune în discuție și această chestiune de mare importanță pentru biserica noastră.

Referitor la acest punct, proiectul dlui ministru Lapedatu avea, în articolul 10, următoarea dispoziție: „*Toate cultele sunt datoare a face servicii religioase solemne la sărbătorile naționale și la cele ale Familiei domnitoare. Aceste sărbători se vor fixa de guvern*”. Iar în modificările introduse în acest proiect din partea comisiei, de care s'a scris mai pe larg în numărul ultim, se spune că această fixare se va face „*prin regulament*”, adăugându-se, drept motivare, că acest regulament va fi „*însuși regulamentul legii, care va determina cazurile când ceremoniile religioase de stat se vor oficia și (!) la bisericile altor culte decât cel ortodox*”.

Adausul comisiei și îndeosebi motivarea, care vine să-l explice, pune însă — cum se spunea și în numărul ultim — tot mai mult în lumină gândul de a afișa cultul ortodox ca un cult oficial al statului nostru, deși Constituția spune limpede, că el n'are această calitate. Iar în fața acestui gând, a cărui realizare ar putea aduce bisericii noastre pagube foarte simțite, trebui să ridicăm cel mai energic protest, cerând ca problema serviciilor religioase din sărbătorile naționale și dinastice să se aranjeze aici, în cadrele legii, și să nu se lase în grija unui regulament, la compunerea căruia nu vom avea probabil nici un cuvânt.

Motivele cari ne impun să lucrăm în acest sens și cari cer să nu ne mai lăsăm amăgiți de făgăduințele binevoitoare ale cutărui ministru, ori chiar ale întregului Consiliu, sunt la îndemâna oricui. Mizeriile fără număr și între ele atâtea din cele mai revoltătoare, pe cari biserica noastră „națională”, cum o numește Constituția, a trebuit să le îndure pe această chestiune după asigurările cele mai tămăioase ce i-s'au făcut atunci în atmosfera nu tocmai curată a istoricelor pupături naționale, sunt foarte bine cunoscute din partea lumii întregi. Dar pentru a nu fi învinuiți că am călări numai pe documente mai vechi și pentru a produce o nouă și hotăritoare dovadă a primejdiei ce ne așteaptă, dacă nu vom ști să ne apărăm interesele, dăm aici un document proaspăt, emanat dela Comandantul garnizoanei din Gherla, care — dupăcum se știe — este reședința unui episcopat român unit, situat în mijlocul unei mase absolut compacte de credincioși de ai săi.

Documentul - circulară, trimis în preajma sărbătorii naționale dela 24 Ianuarie c., tuturor autorităților publice din Gherla (inclusive școlile noastre normale de băieți și de fete), are următorul cuprins:

C I R C U L A R Ă.

Conform ord. M. R. Secretariatul General Nr. 364 din 19 Ianuarie 1926 comunicat de corpul VI armată cu Nr. 5263 din 19/I 1926 extra urgent și în urma telegramei, înțelegerii cu autoritățile civile locale:

Sărbătorirea zilei de 24 Ianuarie 1926, se serbează printr'un Te-Deum oficial la biserica de stat „ortodoxă” la ora 11 a. m. La serviciul divin sunt invitate a lua parte toate autoritățile, școale secundare, normale și primare, indiferent religia ce o au. Reprezentarea Statului la sărbătorile oficiale în biserica „ortodoxă” este pentru toate autoritățile și școlile o datorie de oficiu, aceea ta conf. ord. M. Cultelor și al Artelor Nr. 3525/1924 și Ord. M. de interne Nr. 12369/1922... Autoritățile și Domnii Comandanți de Unități din această Garnizoană, sunt rugați a semna de vedere.

ss. Colonel BRAZDA
Comandantul garnizoanei Gherla

Comandantul garnizoanei din Gherla — și alături de el desigur și toți ceilalți comandanți de garnizoane — invită deci toate autoritățile la „Te-Deum”-ul „*oficial*” din biserica ortodoxă, pe care o numește biserica „*de stat*”, spunând în graiul lui militar, scurt și răspicat, că prezența lor la acest serviciu oficial este „*o datorie de oficiu*”. Și ceea ce este mai revoltător, în sprijinul acestui ordin poate să invoace, probabil cu tot dreptul, *dispoziții concrete ale ministerelor de culte și de interne*. Va se zică în Gherla, orașul de reședință a unui episcop român unit, unde nici nu știm măcar dacă există o parohie ortodoxă, serbarea oficială a țării românești nu se poate ține, cu demnitatea convenită, în catedrala episcopiei noastre române unite, ci trebuie să fie dosită în vre-o capelă, improvizată de sigur, din edificiul cutărei școli primare dela periferie. Și ceea ce se face astăzi la Gherla, se va face ca mâine și la noi în Blaj, a cărui catedrală istorică nu va mai putea avea dreptul de-a adăposti în cuprinsul ei oficialitățile statului, ieșit în mare parte și de pe urma uriașelor ei jertfe și sforțări recunoscute de o lume întreagă.

Aici poate să ducă — și va duce cu siguranță — o lege, care nu va lua în punctul sărbătorilor naționale dispoziții precise. Parlamentarii noștri clerici și mireni — cari, după cât știm, s'au grupat, ca unul, în jurul arhieriei noastre —, trebuie deci să pretindă ca *soluția acestei probleme să se dea nu prin regulament, ci prin lege*, și că această soluție să nu lipsească biserica noastră de drepturile

pe cari i-le-a garantat Constituția, care i-a recunoscut calitatea de biserică națională.

Numai așa se va putea ajunge, ca rușinea națională dela Gherla să nu mai poată fi pe viitor repetată.

Da mihi animas... Înțelesul acestor cunoscute cuvinte este zelul neadormit pentru mântuirea sufletelor nemuritoare, care, potrivit adausului „caetera tolle”, înseamnă și unica preocupare a celui ce va fi înțeles să-și pună ca scop al vieții această lozincă de adevărat apostol al creștinătății.

Cam așa a voit I. Preasfințitul mitropolit Nicolae dela Sibiu să i-se interpreteze acțiunea simbolizată prin „oasele neodihnite”, prin care a deschis, sunt acum câțiva ani, luptele confesionale atât de bine cunoscute. Suflete voiesc, spunea pe atunci I. Preasfințitul, sufletete tuturor credincioșilor mei și chiar și pe a celor ce se țin de Blajul „eretice”. Acestea din urmă cu deosebire, ca unele cari, despartite de iubitorul său sân de Părinte”, se găseau în primejdia osândirii de veci, nu-l lăsa să doarmă, afirmative, nici noaptea...

Iată însă, că foaie săptămânală independentă din Sibiu, „Dreptul nostru”, publică în numărul său dela 10 Ianuarie c. un articol intitulat „Rușinea reformei agrare”, în care arată că mitropolitul Sibiului a mai slăbit din „râvna casei Domnului, care-l mânca”. Cu prilejul ultimei vizite a dlui ministru al domeniilor la Sibiu a intervenit anume, ca din hotarul Sibiului să se mai dea mitropoliei, sub diverse titluri, nu mai puțin decât 60 jugăre, lipsind prin aceasta 112 cetățeni de locurile de case, cari li-se împărțise. Și intervenția aceasta să făcut cu toate că „cetățenii din chestie (țărani, funcționari, văduve și orfani) aproape cu toții sunt credincioși ai bisericii, pe care o păstorește. Și cazul nu este cel dintâiu, spune gazeta, fiindcă „tot așa prin surprindere fără drept și în coasta legii”, a mai luat I. Preasfințitul — chiar cu primejdia de-ași pierde întreagă turma de acolo — și pădurea „Tocile” din Mohu, dată „după drept și lege de comisiunea de ocol și județană comunelor Mohu și Sadu”.

Dar „dragostea nemărginită” a mitropolitului dela Sibiu față de fiii săi sufletești se mai confirmă și din partea gazetei „Alba Iulia”, care în numărul său dela 23 Ianuarie c. desvălește sub titlul: „Triumviratul dela Galda de Jos”, o manevră și mai puțin onorabilă a zelosului arhipăstor. Ci-că I. Preasfințitul, pentru a putea pune mâna pe rezerva de acolo, împărțită deja mai multor biserici și școale din apropiere, ar fi mituit pe un consilier agricol de acolo, „cedând (acestuia) pe un an, ori poate mai mulți, uzufructul aceleia”. Mai adăugând apoi, că numita foaie completează „triumviratul” cu jidoavca Vilma, „care are intrare liberă la d. ministru Constantinescu”, am arătat întreg fondul acestei scabroase afaceri, nu tocmai „înalt preasfințite”...

In loc de suflete, I. Preasfințitul Sibiului a început deci să vâneze lucruri cari nu prea au legătură cu mântuirea de veci, o nouă dovadă, că „neodihna oaselor sale” nu a fost inspirată nicicând sincer de lozinca din fruntea acestor șire, care nu caută păduri și pământuri.

O apoteoză.

Primatele Belgiei și al României în vârtejul războiului mondial.

In legătură cu moartea Cardinalului Mercier, primatele Belgiei, d. *Nichifor Crainic* publică în „Cuvântul” din Dumineca trecută o adevărată apoteoză a acestei glorie a catolicismului, arătând, printr'un paralelism din cele mai nimerite, deosebirea uriașă dintre acest apostol al unei convingeri și ceice, în condiții cu totul asemănătoare, au înscris la București: „pagina de rușine a cononismului ortodox”.

Iată părțile de căpetenie ale acestui deosebit de interesant document al vremii:

A murit, petrecut de lacrimile regelui Albert, de venerația poporului belgian și de respectul lumii întregi, cardinalul Mercier. Una din rarele imagini ce plutesc în alb scânteietor și fără prihană deasupra oceanului de sânge al războiului mondial.

Că a fost un învățat cardinalul Mercier, nu are decât o însemnătate obișnuită. Pentru religie, omul de doctrină nu înseamnă aproape nimic în fața omului de faptă. Scris este, că omul se cunoaște nu după știință, ci după fapte, ca pomul după roade. Și cardinalul Mercier s'a arătat ca un pom uriaș care spintecă uraganele cu creștelul său neclintit, adăpostește sub bolta de ramuri și hrănește cu fructe un popor de copii, de bătrâni și de femei, biciuit de-o cruzime fără pereche. Când valurile de tunuri și mitraliere și norii de avioane, ale lui Wilhelm al II-lea, zdrobiau prin surprindere tâlhărească monumentele și viața Belgiei nevinovate, glasul acestui prelat fără arme a strigat în auzul lumii strigătul dreptății și al umanității batjocorite. Și glasul lui singular s'a dovedit mai tare decât zgomotul infernal al bombardamentelor ucigașe. În fața acestei simple forțe morale, bestia însăși a încremenit în respect.

E foarte ușor să protestezi din adăpost sigur. Era foarte ușor ca domnul Romain Rolland să părăsească armata Franței, să se refugieze în Elveția neutră și deacolo, înconjurat de câțiva evrei dezertori, să lanseze mălăiește manifeste pacifiste, în aplauzele lașe ale francmasonilor și ale liberugetătorilor. Adevărata bărbăție e să protestezi cu baioneta în piept și revolverul în tâmplă. Cardinalul Mercier a privit crima în ochi și a protestat cu acel curaj fără asemănare al martirilor și al nebunilor pentru Isus Hristos. Fiecare vorbă a sa putea să-i aducă moartea. Dar cardinalul avea, ca Sfântul Vasile cel Mare, disprețul morții pentru afirmarea dreptății batjocorite și adevărului căleat în picioare...

Ah, moartea cardinalului Mercier! Fără să vrei, îți aduci aminte de ținuta prelaților ortodocși în Belgia zdrobită a Țării românești! Dincolo: un erou al evangheliei; dincoace, câteva lichele sacerdotale, târându-se în fața crimei, lingușind-o și ajutând-o să se propage...

Vino, lacrimă sfântă pentru cardinalul mort, să acoperi o clipă cu strălucirea ta pagina de rușine a cononismului ortodox!

VECHEA REVISTA ILUSTRATA

„COSINZEANA”

întemeiată în anul 1911 de

SEBASTIAN BORNEMISA

apare și acum în Cluj sub aceeași conducere și având colaborarea celor mai de seamă scriitori. Cereți numere de probă gratuite din această excelentă revistă de familie, indispensabilă în fiecare casă.

Adresa: Cluj, Piața Cuza Vodă 16.

Manevre ciuhandiste.

Câteva adevăruri, pe cari d. Ciuhandu crede că poate să le suprime.

Păr. Dr. Gh. Ciuhandu, preotul misionar al eparhiei ortodoxe dela Arad, ține cu orice preț să dea o nouă dovadă a mentalității sale genuin bizantine, care l-a ridicat demult alături de mării săi dascăli într'a prezinta manevre proselitiste foarte puțin onorabile drept cel mai nevinovat misionarism ortodox.

Deosebit de preocupat de mântuirea veșnică a credincioșilor noștri din Mocrea, le-a trimis — afirmative la cerere — din broșurile sale de propagandă ortodoxă, scrise pentru a promova prin ele „unirea sufletească” a tuturor Românilor, de grija căreia nu mai poate să doarmă. Aducându-i-se apoi la cunoștință, că fiul preotului nostru din această parohie, d. *Virgil Pușcașiu*, un student în drepturi, ar fi declarat, că broșurile Sfinției Sale cuprind numai „minciuni și lucruri neadevărate”, invită — în numărul dela 10 Ianuarie c. al revistei „Biserica și școala” dela Arad — pe acest student să se declare, în termen peremptoriu de 15 zile, dacă a făcut atari afirmații și să arete cari sunt acele neadevăruri.

Di V. Pușcașiu avea să publice declarația în aceeaș revistă, cunoscând, că în caz contrar, va fi socotit drept un calomniator, fiind dat pe mâna justiției. Aceasta, pentru că „oamenii să se învețe, cum spune cu inocență păr. Ciuhandu, a-și suprima veninul din suflet... și să nu invenineze poporul și să-l ducă pe ghiață”.

În fața acestui „apel la onoarea sa”, d. Pușcașiu s'a executat și în răspunsul pe care l-a trimis strașnicului misionar ortodox și aduce la cunoștință, că n'a făcut nici o declarație referitor la broșurile sale, pentru că nici nu le-a cunoscut. Îi contestă însă dreptul de a-l trage la răspundere chiar și în cazul că, ocupându-se de ele, ar fi făcut asupra lor critica pe care o merită. Oprindu-se apoi la „neadevărurile” broșurii ciuhandiste: „Un neam și un suflet”, citite din parte-i în urma provocării ce i-s'a făcut, d. Pușcașiu a ținut să fixeze următoarele adevăruri, pe cari păr. Ciuhandu a refuzat să le publice, crezând, probabil, că prin aceasta poate să le și scoată din lume.

1. În „Un neam și un suflet” zice la început: „Cel mai vechiu, cel mai sfânt și mai de folos așezământ al neamului nostru din toate vremurile ni-a fost biserica ortodoxă”. Istoricii mai de frunte ca Onciul, Dobrescu, Părvaz, apoi d. Șt. Meteș ne spun, că poporul român a primit creștinismul sub forma latină, a avut legături ierarhice cu Papa dela Roma și că aproape o mie de ani a fost romano-catolic. Cum poate afirma deci d. Ciuhandu, că cel mai vechiu așezământ al Românilor a fost biserica ortodoxă, când Românii la început aproape o mie de ani nici nu au știut ce este ortodoxismul?!

2. Tot în aceeași broșură (pag. 7) spune di Ciuhandu ceva despre legea strămoșească a dsale. Dar cum poate suspne, că legea ortodoxă e legea strămoșească a Românilor, când Fotie abea la 858 pune bazele bisericii ortodoxe, pe care apoi o întemeiază Mihail Cerulariu la 1054? Judecând drept, legea dlui Ciuhandu e mai mult grecească, că doar au făurit-o doi Greci: Fotie și Cerulariu.

3. Pe pag. 10 zice: „La adăpostul sfintei noastre biserici ortodoxe s'a dezvoltat... limba românească și s'au pus temeliiile culturii noastre naționale...”.

La aceasta nu răspund, decât cu părerile celor mai de seamă bărbați ortodocși. Istoricul Onciul zice: „Prin Bulgari și odată cu dânșii noi am fost despărțiți de biserica română, dela dânșii am primit limba slavonă în biserică și stat, care domină viața noastră intelectuală până în secolul XVII. Așa ne-a fost fatalul destin al istoriei”. Anton Naum, fost membru al Academiei române, într'o scrisoare adresată în 1913 lui Iacob Negruzzi și publicată în Nr. 132, din 3 Iunie 1923, al „Adevărului literar”, după ce arată urmările ce le-a avut alipirea bisericii române de biserica bizantină, spune, că aceasta legătură nefericită „ne-a compromis limba și ne-a prăbușit până astăzi în cea mai ticăloasă ramură a creștinismului, care e ortodoxia orientală. Aceasta ortodoxie a fost, este și va fi o mare piedică pentru progresul nostru și pentru

schimbarea moravurilor noastre”. Di Lovinescu zice: „Nimic românesc n'a eșit din umbra și din liniștea primelor noastre locașuri sfinte”. Di Iorga constată, că: „Raza culturii mai înalte se oprea cu totul la hotarele noastre”. Și în sfârșit d. *Sextil Pușcașiu* are acestea: „Iatr'o vreme, când orice mișcare culturală se reflecta prin biserică, ortodoxismul nostru a fost evenimentul cel mai grav în urmări pentru dezvoltarea noastră culturală”.

După toate acestea, cum mai poate veni di Ciuhandu să afirme că biserica ortodoxă a ajutat dezvoltarea limbii și culturii românești?!

Afară de aceste părți — cari desigur nu vor fi făcut prea multă bucurie păr. Ciuhandu — mai reținem din răspunsul dlui Pușcașiu constatarea mult grăitoare, că cu toate uneltirile ortodoxe dela Mocrea — preotul ortodox Cociuban, care tulbura poporul în timpul nopții de 4 Noemvrie, a fost scos cu forța din sat — nu am pierdut acolo decât 3 suflete, cari încă sunt pe cale de-a se întoarce la adevărata lor credință strămoșească. Hinc ergo illae lacrymae!

Săptămâna politică.

Cum e și firesc, politica internă a țării e dominată de pregătirile pentru alegerile comunale, a căror semnificație politică nime nu poate să o mai tragă la îndoială. Insuși d. prim-ministru Brătianu a spus mai zilele trecute parlamentarilor majoritari, că dsa, ce-i drept, n'a intenționat să dea nici acestor alegeri caracter politic, dar după ce opoziția înțelege să le dea acest caracter, partidul liberal în a nu mai poate să stea la o parte.

— De aceea guvernul a și renunțat un pact electoral cu partidele minoritare, adică al M. ghiarilor dlui Ugron și al Sașilor dlui Hans Otto Roth, cărora li-s'au pus în vedere atâtea favoruri și privilegii, încât — cu toate păcălelile de până acum — s'au simțit îndemnați să continue a se inhăma la carul hodorogit al guvernului.

— Faptul acesta nu înseamnă însă, că centrele și regiunile cu preponderanță minoritară ar vota pe de-a-ntregul listele liberale. Și motivul este, că partidul socialist din Ardeal s'a raliat și el la frontul opoziției unite, iar asta este, mai presus de orice discuție, o grea lovitură aportului pe care guvernul putea să spereze dela pactul cu minoritarii.

— Afară de socialiști, frontul opoziției unite a mai câștigat și alte întăriri însemnate. I-s'a alăturat cel puțin în principiu — dar afară de București se pare că și în practică — partidul poporului și acel al Șvabilor din Banat, apoi Uniunea regnicolară a meseriașilor, precum și alte grupări și asociații profesionale, cari pot să ajute foarte mult izbânda aproape sigură a listelor antiguvernamentale.

— În această atmosferă de luptă, lucrările corpurilor legiuitoare se pot socoti ca aproape fără nici o importanță. Nici alegerea noului președinte al Senatului (d. C. Nicolaescu), ba nici chiar reforma electorală care vine în discuția Camerii nu au reușit să abată atenția țării dela frământările electorale la ordinea zilei.

— Din pricina lor s'au amânat și discuțiile referitoare la acordul de guvernare a opoziției unite, rămânând ca ele să fie reluate — și atunci evident într'o atmosferă mult mai liniștită — abia după alegerile comunale. Ca principiu acordul rămâne însă încheiat și astfel se dă ca sigur, că chestiunile de amănunt nu vor putea împieta, la timpul său, asupra încheierilor principiale, cari s'au dovedit acum atât de folositoare.

Știri mărunte.

Personale. *Revenit pentru câteva zile spre a hirotoni o nouă serie de preoți, I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit VASILE a trebuit să plece Marșia trecută din nou la București pentru a participa la discuțiile parlamentare asupra proiectului pentru noul regim al cultelor.*

— P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. Iuliu Păstrav de adm. parohial la Sf. Gheorghe, iar pe pâr. Emanuil Șandru de adm. parohial la Moșna.

Cursurile din N. Iorga la Sorbona. De peste o lună de zile d. N. Iorga este, acum pentru a cincea oară, la Paris, unde, în fața unui auditoriu deosebit de select și tot mai numeros, aduce în Sorbona contribuțiile științei românești, rezultat al cercetărilor sale neobosite și în adevăr extraordinare. Anul acesta, d. profesor Iorga a făcut două serii de lecțiuni. În prima s'a ocupat de »Călătorii francezi în Orient«, iar în a doua vorbește acum despre »Societatea românească din veacul al XIX-lea în teatrul român«. Cursurile se țin în amfiteatrul Turgot, care, deși este unul din cele mai mari amfiteatre ale Sorbonei, a fost cu totul neîncăpător la lecția de deschidere, dela 9 Ianuarie. — Este o adevărată glorie pentru noi acest purtător al cuvântului românesc.

A murit Bucura Dumbravă. Plecată pela începutul lui Decembrie 1925 în Indii, pentru a participa la congresul general al teosofilor, ținut la Adyar, lângă Madras — unde aceștia și-au proclamat un Messia special, al cărui nume a trecut de curând prin întreaga presa mondială —, Bucura Dumbravă, autoarea cunoscutelor romane istorice »Haiducul« (Iancu Jianu) și »Pandutul« (Tudor Vladimirescu), a murit la întoarcere într'un spital din Port Said-ului Egiptului. După adevăratul său nume Ștefania Seculici, această scriitoare a lucrat sub inspirația directă a fostei regine Elisabeta și dacă aceste romane au fost scrise în limba germană, s'a făcut numai pentru motivul că autoarea nu stăpânea încă pe atunci de ajuns limba română. În timpul din urmă această femeie, de o intelectualitate și vigoare cu adevărat bărbătească, a scris și deadreptul în limba română, dar numai lucruri de mai puțină însemnătate.

Locale. Dumineca viitoare a lăsatului de brânză, va predica în catedrală Reverendul Victor Pop, vicerector seminarial.

— Mișcarea ce s'a pornit în țara întreagă pe chestia alegerilor comunale a adus și Blajului nostru frământările de cari nu va putea fi cruțată, se vede, nici o localitate. Neavând aici nici un partid, afară de cel național, organizație, lucrurile ar fi trebuit să meargă strună, dar câțiva oameni, cari, prin surprindere, au reușit să impună mai dăunăzi ca primar pe agentul liberal Ștefan Dragoș, nu se ostoaie și crezând că vor putea prosti masa electorală cu lansarea »frontului unic contra popilor« — sub numele colectiv al cărora se cuprind toți intelectualii — vor putea să scoată un Consiliu hibrid și fără suprafață, care, reușind, ar fi o adevărată rușine pentru Blajul nostru istoric, azi capitală de județ. Toți oamenii de bine trebuie să-și dea deci mâna pentru a scoate lista, în fruntea căreia se află venerabilul canonic Dr. Ambroziu Chejaniu. De altfel, sfidarea, pe care d. Dragoș a adus-o Sâmbăta trecută Blajului, împrăștiind cu forța o »consfătuire intimă« a grupării din jurul acestei liste, a trezit pe toți și astfel căderea listei în fruntea căreia stă, se dă ca sigură.

— Ținută în cadrele obișnuite, serbarea dela Trei Sfinți a școlilor noastre a fost o nouă dovadă a muncii depuse de profesorii și elevii acestora. Disertația elevului Munteanu, prezidentul cercului literar, s'a ocupat de școlii

Blajului în raport cu ideea națională. S'au făcut apoi declamări în toate limbile cari se propun, fiind învrăstăte cu puncte de cor și orhestră, cari laudă priceperea și stăruința noului profesor Celestin Cherebeșiu. Un cuvânt plin de frumoase îndemnuri a pâr. mitropolit a încheiat reușita serbare.

Șezători literare. În 30 Ianuarie c. s'au început la București, în amfiteatrul fundației Carol, șezătorile literare ale »Societății scriitorilor români«, cari se vor urma, săptămână de săptămână, până la 6 Martie. După o conferență a dlui M. Dragomirescu despre »Știința literaturii«, mai mulți scriitori (Murnu, Rădulescu, Răuleț, Sorbul ș. a.) au citit din lucrările lor. Conferințe vor mai ținea dd. N. Davidescu (Poezia nouă), A. Tzigara-Samurcaș (Arta populară în literatură), N. Crainic (Tradiționalismul), M. Ralea (Poporanismul în literatură) și O. Goga (Ideea națională în literatură), iar scriitorii se vor părănda la aceste șezători, venind fiecare cu părțile cele mai frumoase ale operei lor.

† **Aureția Ienășel u. Gruția**, fica adoptivă a pâr. Samuil Sabo, s'a stins în Blaj la 30 Ianuarie c. în anul 45 al vieții și 20 al căsătoriei sale. — Fie-i partea cu dreptii!

* **VA APARE în primele zile ale lui Februarie c. lucrarea »A kereszt utján (Pe drumul crucii)«, 7 predici de postul mare. Atragem asupra ei atențiunea preoțimei, amintind că și credincioșii o pot întrebuința cu mult folos, ca o bună colecție de meditații. Prețul Lei 45. — Se poate avea prin mandat poștal la autor: Dr. Ludovic Czumbel, profesor de teologie, Satu-mare (Seminar).**

Cărți & Reviste.

TH. D. SPERANȚĂ: Anecdote proaspete. Opere complete vol. VIII („Cartea Românească”). București. 1925. Prețul 70 Lei.

Intr'o adevărată ediție de lux, d. Speranția publică în acest nou volum 66 anecdote »proaspete« prinse în janerul cunoscut, care a ridicat anecdota românească la o formă literară consacrată. Cele mai multe bucăți ale acestui volum privesc laturi caracteristice de-ale Ovreului și Ungurului. Cu țigani se ocupă de astădată mai puțin.

ALEX. LAPEDATU: Miscelane. Cuvinte comemorative, panegirice, ocazionale și poetice. București. 1925. Prețul?

Distinsul profesor al universității din Cluj și membru al Academiei române, d. Alex. Lapedatu cuprinde în acest volum o seamă de cuvântări și articole din timpul războiului și, câteva, de după aceea. Ele privesc în deosebi — cum ne lămurește și prefata — propaganda în streinătate și problema revendicărilor noastre teritoriale la Conferința de pace; iar cele scrise în urmă, diferite chestiuni politice, culturale și bisericesti. Intemeiate pe o bogată informație, ținută în cel mai sever spirit științific, cu obiectivitatea savantului consumat și scrise, în aceeași vreme, limpede și viu, fără balastul aparatului din cărțile de specialitate, articolele împlinesc desăvârșit ținta pe care li-o designează autorul: »vădesc anumite preocupări din vremea războiului, bine a rămănea cunoscute« și servesc »ca material de informație și documentare pentru problemele, oamenii și vremurile de după războiu«. — Executată în condițiuni tehnice escelente, cărții nu-i lipsește nimic, pentru că să-i putem dori o răspândire din cele mai largi.

DR. P. CAZACU: Câteva date din istoria Basarabiei. Ed. „Cartea Românească”. București. 1925. Prețul 25 Lei.

În mijlocul atmosferei deprimante, care ne înfățișă Basarabia într'o lumină prea puțin mângâitoare, ne cade bine să citim aceste pagini ale unui basarabean, a cărui dragoste de neam ne-o prezintă în culori mult mai simpatice și mai liniștitoare. Este o carte, care chiar și numai pentru acest cuvânt ar trebui răspândită în cercurile cele mai largi ale cărturarilor noștri.

VORBUCHNER ADOLF: Az erdélyi püspökség. („Biblioteca Curierului ardelean” Nr. 3). Brașov. 1925. Prețul?

Este o bună broșură de popularizare a cunoștințelor referitoare la istoria »episcopiei ardelen«, cum se

numește episcopia latină dela Alba-Iulia. Scrisă cu căldură și însuflețire, această cărtică va răspândi în cercurile cele mai largi ale catolicilor maghiari sentimentele de stimă și dragoste față de instituția venerabilă, care a contribuit în măsură atât de largă la întărirea conștiinței lor religioase. Dar și alții, cari nu pot consulta lucrarea mai voluminoasă apărută de curând »Trecutul și prezentul catolicismului ardelean«, vor găsi în aceste pagini orientări suficiente asupra acestei chestiuni.

DR. GR. CRISTESCU: Perspective sociale și culturale în lumina Evangheliei. („Biblioteca Sămănătorul” Nr. 87—9). Arad. 1925. Prețul 15 Lei.

Gânduri creștine, scrie cu avânt împotriva ideologiilor contradictorii ale laicismului, pentru adâncirea vieții spirituale a cititorilor. În mijlocul ticăloșiei și a sbuciumului societății noastre, cărticica arată singura putere mântuitoare: idealul cultural creștin, conștiința, personalitatea și iubirea creștină. Poate convingerea, că »în materie de certitudine morală nu putem calcula decât cu criteriul evidențelor interioare« l-a îndemnat pe autor să ne de-a mai mult idei, sugestii și fapte prinse în icoane frumoase, în fraze pe alocurea prea grele de frumusețe căutată, decât o desfășurare sistematică a problemelor. Aceasta ar fi fost, de sigur, mai seacă, totuși, poate, mai convingătoare. — E de prisos să mai accentuăm, că a citi și a răspândi broșuri ca aceasta în șirurile intelectualilor noștri — cari se ocupă așa de puțin de probleme religioase — este mai mult decât un bine: o datorie.

GUNNAR HEIBERG: Balconul. Din limba norvegiană, cu un studiu introductiv de Marcel Romanescu. „Cartea Românească”. București. 1925. Prețul Lei. 50.

Intr'o frumoasă traducere românească, și cu un bun studiu instructiv, Balconul, cea mai caracteristică lucrare dramatică a lui Heiberg, dă numeroșilor iubitori ai literaturii norvegiene prilejul să cunoască o latere nouă din frământările literare ale Nordului. Din acest motiv trebuie să ne bucurăm de apariția — în condițiuni tehnice escelente — a acestei cărți. Tendința literară a ei însă, cași a întregii opere a lui Heiberg: de a găsi în toate manifestările de viață ale omului dominația instinctului ancestral și a pasiunilor primitive omeneste, este discutabilă și o stârnit în Norvegia însăși o revoltă firească și o discuție vehementă, care ține și azi.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ. Revista oficială a sf. Sinod. Anul 43. Nr. 11 și 12 (Noembrie și Decembrie). București.

Din aceste două numere, sosite deodată săptămâna trecută, primul este închinat întâiului patriarh al României, iar al doilea are articole de Crăciun. În ambele: pagini multe, scrise pare-că anume pentru a putea încasa cât mai mult din sumele prevăzute în bugetul revistei, dar în colo suflet destul de puțin, iar viața aproape nimica.

ECHOS D'ORIENT. Revistă trimestrială. An. 28 Nr. 140 (Octomvrie—Decembrie). Paris. Prețul 4 fr.

Este un număr deosebit de prețios, aducând studii referitoare exclusiv la primul conciliu ecumenic dela Nicea. Remarcăm dintre ele în chip special pe acela alui V. Grumel: »Scaunul Romei și conciliul din Nicea. Convocarea și prezidența«, în care această chestiune, de care s'a ocupat și foia ultimului număr, se lămurește pe temei de argumente nouă și absolut hotărâtoare. La cronica bisericească se încrează și patriarhatul român, relevându-se, după »Unirea«, atitudinea luată față de el de Preasfințitul Visarion Puiu dela Bălți.

RENAȘTEREA. An. V. Nr. 1 (Ianuarie). Revista de cultură religioasă Craiova. Abonamentul 100 Lei pe an.

Alături de o întreagă serie de momente din viața bisericii catolice spicuite din revistele franceze, găsim în acest număr și un prețios interesant articol, semnat Pr. I. Ionescu — Nămăiești, a cărui nume o mai figurat în aceste coloane, în care se arată că »prestigiul ortodoxismului« nu mai poate fi salvat, în lipsa Rusiei din partea nici uneia dintre țările ortodoxe. Asupra dovezilor cari sprijinesc această teză vom mai reveni poate cu altă ocazie.

Telefonul „Unirii”.

T. Brașov. Lucrul stă așa, că d. ministru al cultelor a desmîntit știrea, sosită dela Roma, referitoare la încheierea concordatului. Și atunci probabil că așa va fi. Tratatul se vor fi încheiat, dar semnarea încă nu s'a făcut. Știrea este »prematură«. Dar semnarea încă va urma, fiindcă altfel nu poate ajunge lege — cel puțin în felul cum s'a prezentat — nici proiectul pentru regimul cultelor.

„Revista teologiei”. Sibiu. Văzând cu câtă plăcere înregistrați la »Mișcare literară« opere de ale literaturii catolice, ne mirăm foarte mult, că la »Note și in-

formațiuni» sunteți în stare să vărsați atâta venin împotriva bisericii, de a cărei literatură vă încălziți. Adevărat, că literatura de care vă ocupați — probabil numai ca Herder să continue a Vi-o mai trimite — este germană, și Dvoastră, printr'un subtil discernământ, atacați nuanța »habsburgică«, dar sf. Părinte al Romei nu aparține — cum poate o veți ști și DV. — vitei maghiare... Și atunci pentruce vă mai faceți de răs cu stăruința absurdă de-a îngloba Blajul, ceva mai românesc decât Sibiiul, cu orice preț în tabăra dușmană a lui Horthy — Dar sprijinind și citind mai departe cărțile editurii Herder, sperăm că nu peste mult o să ajungeți și DV. la sentimente mai bune. Lumina este cel mai bun îndreptar spre... adevăr și viață!

Dr. B. Cluj. D. ministru Lapedatu a spus în cuvântarea dela deschiderea primului congres național bisericesc următoarele: »Dacă Statul român, în actuala alcătuire și prin noul său caracter nu mai poate fi statul unei singure confesiuni, prin toată tradiția sa și prin toate năzuințele sale de viitor, el rămâne tot atât de strâns legat de interesele și de destinele bisericii naționale a neamului«. Cea mai nouă declarație a dlui ministru a tuturor cultelor și între altele a celor două (!) culte naționale, nu este deci chiar așa de supărătoare cum ați fost informat. Ea nu acoperă chiar pe deantreg rușinosul ordin militar dela Gherla, dar nici nu este prea departe de el. Dealtfel, dela d. Lapedatu ne-am deprins cu atari locuțiuni: Expunerea de motive a legii pentru organizarea cultului ortodox era doar plină de ele. Iar morala este, că dacă statul »prin toate năzuințele sale de viitor« este atât de strâns legat de interesele bisericii ortodoxe, vom fi și noi cu îndoită grijă ca »protecțiunea cea deopotrivă« a Constituției — care totuși înseamnă mai mult decât un logos ministerial — să nu ajungă un cuvânt de batjocură.

»Foaia diecezană«. Caransebeș. Spuneți, Vă rugăm, inteligentului DVoastră »Delaglob«, că fabula cu »Calul și potcoava«, prin care răspunde pâr. Belu dela »Crucea«, este ceva mai complicată de cum o prezintă. Potcoava care s'a desfășurat de piciorul calului nevoiaș — poate știe și dsa de ce se desfășoară o potcoavă de piciorul calului! — și-a găsit de mult, chiar de pe atunci, un cal neasămănat mai mândru și mai zdravăn, așa că cu toată invitarea duioasă de: »Potcoavă dragă, vino! și strânge a mea copită«, ea nu se mai simte de loc ispitită să urmeze acestei invitări. Și apoi mai este ceva: Nu potcoava revine la cal, ci calul la potcoavă!

Dr. P. Iasi. Primit 500 Lei. Achitat până la 31 Decembrie 1926.

G. Arad. Chităm primirea sumei de Lei 150.

Dr. P. Arad. Am primit suma de 305 Lei.

Parohia română unită — Chimitelnic-Cipăieni.

Nr. 25—1926.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a edifica biserica gr.-catolică din Chimitelnic-Cipăieni — plasa Ludoșului de Mureș, județul Turda —, prin aceasta sunt rugați ași înainta ofertele în scris Oficiului parohial gr.-cat. din loc, până în 14 Februarie c. ora 6 p. m. Cele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

În 25 Februarie c. ora 1 p. m. se va ținea în localul școlii primare din loc licitație minunendă, la care trebuie să se prezinte toți concurenții. Înainte de începerea licitației fiecare va avea să depună ca vadiu o cauțiune de 10 %, adică 50.000 Lei în bani parați, ori hârtii de valoare. Ofertele celor absenți dela licitație se vor înapoia nedesfăcute, iară cei fără oferte nu vor putea lua parte la licitație.

Operatele privitoare la edificarea bisericii și anume: planul și preliminarul de spese aprobate de Prea Veneratul Consistor sub Nr. 5000—1925, precum și condițiunile de edificare, se pot studia zilnic în cancelaria parohială din loc.

Chimitelnic-Cipăieni, din adunarea parohială ordinară ținută la 31 Ianuarie 1926.

Teodor Hârșian

Efrem Oroian

paroh.

curator prim.

(36) 1-3.

CEREȚI PRETUTINDENI
renumitul ceai englezesc

HORNIMAN

Reprezentant general și depozitar: Societate a Anonim
OTTO ȘI ALFRED HERZOG
București, Pasajul Comedia 2.

11—15 (88)

Capitulul mitropolitan gr.-cat. Blaj.

Nr. 10—1926.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *actuar* la Administrația centrală capitulară, publicăm concurs cu termenul de 15 Februarie 1926. Retribuția lunară 3000 Lei.

Reflecții la acest post își vor înainta cererea însoțită de acte.

Blaj, 25 Ianuarie 1926.

(134) 2—2

Iacob Popa
prepozit capitular

Capitulul mitropolitan gr.-cat. Blaj.

Nr. 12—1926.

Inchiriare

În casa Azilului de bătrâni N. Pepelevici și soția Ana născută Gyulai, din strada Regele Ferdinand, cu începerea dela 15 Februarie 1926, se dă în chirie localul de prăvălie cu o cameră, pe lângă oferta închise. Termenul de oferte: 10 Februarie 1926 Informații cu privire la închiriare se dau la Administrația centr. capitulară, între orele 3—4.

Blaj, 25 Ianuarie 1926.

(135) 2—2

Iacob Popa
prepozit capitular.

Buzdughina & Hoza

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MECHANIC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE din cel mai bun material, cu garantarea cuvenită și prețurile cele mai solide.

(33) 5—?

■ CUMPĂRĂM aramă veche, în
□ ori ce cantitate, precum și tuci
vechi de mașini.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 5—52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și o dăjdii bisericesti: Vestminte și Prapori din cele mai bune stofe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va comanda vinge de prețurile mele.

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Loteria „Reuniunii Sf. Maria“ a femeilor române gr.-catolice din Cluj pentru înzestrarea Bisericii Calvaria.

Tragerea garantată la 31 Martie 1926.

Lei 50 Biletul.

Câștigurile sunt:

1. Un automobil Ford, nou, luxos.
2. Un tractor Fordson, nou.
3. O mașină de cusut Singer, nouă
- 4—6. Trei tablouri ale maistrilor P. Capidan, A. Demian, Al. Pop.
- 7—8. Două covoare persane.
- 9—10. Două scoarțe românești

Lei 50 Biletul

Comenzile pentru aceste lozuri se adresează Societății an. RUDOLF MOSSE, Agenție de Publicitate Cluj, Str. Regina Maria 37, unde se trimet prin mandat poștal costul lozurilor, plus cheltuielile de poștă pentru expediția lozurilor și listelor de tragere a câștigurilor.

Omni trebuie să riște în fiecare lună câți-va Lei, ca să-și încerce norocul. În chipul acesta mulțian câștigat în ultimele luni, case, automobile și sute de mii de Lei în bani gata. (55) 3—10

Mașini de treerat

M. A. V.

Comenzi pe plată în rate pe 2 ani primim deja de acum, deoarece fabrica nu va putea urma comenzilor de mai târziu.

(137) 1-8

„Târgul de mașini“

Brașov, strada Fântânei Nr. 43.

5 % mare reducere 5 %

MAGAZIN ROMÂNESC
SIBIENESC

HOZA ȘI MARCU

Aducem la cunoștință Onor. Public că ne-a sosit un mare transport de mărfuri pentru orice sezon precum:

Stofe engleze pentru dame și domni; stofe de lână pentru uniformă de fete și băieți și pentru orice îmbrăcăminte.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia:

Zefire, delinuri, satinuri, toate colorile. Barehete-șifoane, pânzetur, pânză de ceareafuri, gra, del, schirting, perdele, basmale cu și fără ciucuri, ciorapi pentru dame și domni și patent pentru copii, guler, cravate, cămăși, pălării, căciuli, ghete din cea mai renumită fabrică „Derby“. Plapume confecționate în țară, orice calitate.

Mare alegere în haine gata pentru dame, domni, fete și băieți:

tricotaje pentru dame și domni, tricouri de orice mărime și calitate. Chipinri pentru eleve și elevi calitate superioară. Bucata Lei 120.

Totodată facem cunoscut că la orice mărfuri cumpărate pentru eleve și elevi cu începere din 15 Octomvrie 1925 și pe tot timpul duratei școlilor, reducem, la o cumpărare până la 1000 Lei 5 % iar dela 1000 Lei în sus 10 %. Încercați și vă veți convinge de redusele prețuri și buna calitate a mărfurilor.

HOZA ȘI MARCU

16—? (95)

Blaj, Piața I. M. Clain 12.

10 % mare reducere 10 %

Cețiți și răspândiți: „UNIREA“.